

bør byde den menige Soldat, saa har jeg ikke villet gaa videre. Jeg har under tidligere Forhandlinger hørt fremfættede Forslag til eller ialtsald Ranken om Forslag til en anden Maade at byde Soldaten hans Forpleining paa, nemlig der-ved, at man paatager sig at byde ham Forpleining gennem Marketenderier eller Bespisningsanstalter paa de forskjellige Steder. Om man paa denne Maade er istand til at tilvejebringe en baade for Soldaten og for Armeen i sin Helhed mere hensigtsmæssig Forpleining, kjennder jeg ikke; men saa Meget kjennder jeg fra min Soldatertid, at Marketenderiet blev almindelig for-dømt, og det ikke uden Grund. Om man nu skulde være istand til at stille det op paa en Maade, som kunde være forsvaarlige for alle Parter, ved jeg ikke, men hvad jeg ved er, at de Allerfæsteste helst ville have Frihed til at nyde deres Ting, hvor de finde for godt. Jeg kan selvfølgerlig ogsaa godt forstaa, at en Soldat vil dette, og jeg vil ogsaa helst have, at han skal have sin Frihed i saa Henseende. Lad ham saa leve mere eller mindre godt, alt efter som han har Naad dertil udover det, som Staten yder ham; men at en Lønning af 66 Dre er en saa tarvelig Understøttelse til den menige Soldats Forpleining, som vel tænkes kan, det drister jeg mig til at paastaa. Naar man er saa flot i andre Henseender, saa kan jeg ikke negte, at det forundrer mig, at det ikke har kunnet falde den høitærede Minister ind allerede paa dette Lovforslag at byde os et Forslag om en Lønning af mindst 66 Dre om Dagen, og jeg skal derfor henstille til det vordeende Udvalg at tage under Overveielse at fremkomme med et saadant Forslag, idet jeg ellers nok i sin Tid skal vide at tage mine Forholdsregler. Det vilde selvfølgerlig glæde mig, om man vilde gaa endnu noget høiere, idet jeg, som sagt, ikke vilde anse 75 Dre om Dagen for at være i mindste Maade for høit, og jeg skal være villig til at gaa med hertil. — Det var kun dette Par Ord, som jeg har fundet Anledning til at sige om det foreliggende Lovforslag. Hvad der ellers kan være at indvende imod Forslaget, vil jeg overlode til Andre at fremsøre.

Berg: Det er efter min Mening en human Bestræbelse, som den ærede sidste Taler har for at faae fastsat Underholdningspenge for Soldaterne under deres Tjenestetid, saa at de ere istand til at kunne leve saaledes, at de kunne udføre deres Tjeneste, altsaa saaledes som de sædvanlig leve. Hvilket Eljøn man i den Henseende skal komme til ved nærmere Overveielse, skal jeg ikke kunne sige; men jeg tror dog, det er en Misforstaaelse af Stillingen, naar det ærede Medlem mener, at Soldaterne kun have de 55 Dre. De have 55 Dre, frit Brød, fri Mundering og fri Bolig. Jeg har set Beregninger opstillet, hvis Rigtighed jeg ikke tør benegte, og hvorefter

Soldaternes Lønningsforhold ere stillede betydelig bedre end en meget stor Del af de Tjenestgjærende ved Armeen, naar man, hvad man nødvendigvis efter Forholdene bør, gaar ud fra, at disse ere Familieforsjergere. Jeg er med paa dette Punkt til en Overveielse, der er retfærdig lige overfor den menige Soldat, ogsaa naar der er Tale om Udøvelse af deres Borgerpligt; men jeg ønsker ikke en ensidig Fremdragelse af det, der ufornødent betynger det militære Budget. — Med Hensyn til selve Lovforslaget skal jeg ikke udtale mig videre derom. Det er jo et Lovforslag, der i sit Hovedindhold flere Gange er gaaet gennem Folkethinget til Udvalg uden, saavidt jeg ved, der at have faaet nogen videre Behandling, da det har staaet i Forbindelse med Behandlingen af Hærløven. Det er noget vanskeligt at sige, hvorledes Lønningerne til en ikke vedtagen Hærplan skulle være. Selv om man nu forudsætter, at vi gaa ud fra Standpunktet af 1867 og antage, at disse Lønninger ere passende, maa Pengebeløbet nu sættes i samme Forhold til Pengebeløbet dengang, som den egentlige Pris paa Penge nu er i Forhold til dengang. Man kan ogsaa gaa ud fra det Standpunkt, at man tager i Beregning det Nedadgaende i Pengenes Pris og endda mener, at Lønningerne burde noget forhøjes; men det forekommer mig, at alle saadanne Spørgsmaal staa i meget nøie Forbindelse med den nye Hærløvs egentlige Indhold, idet det meget kan komme til at afhænge af, hvilke Fremfættelsesforhold og deslige der efter denne Ordning kan tænkes at ville fremkomme. Jeg skal derfor ikke fordybe mig i denne Sag og med det ærede Medlem for Biborg Amts 4de Valgfreds (Kjær) overlade det mere Specielle til det vordeende Udvalgs nærmere Overveielse. Det Spørgsmaal, som kunde rejses ved Behandlingen af dette Lovforslag, er Spørgsmaalet, om Lovforslaget skulde gaa til et særligt Udvalg, altsaa til Lønningsudvalget eller skulde følge Hærløvsforslaget. Jeg haaber, at den meget ærede Formand, uagtet det er noget anteciperet vil tillade mig at udtale mig med et Par Ord derom.

Formanden (Krabbe): Jeg tillader mig at henstille, at den regelmæssige Fremgangsmaade følges, saaledes at den ærede Taler lader det blive ved her at have antydet Spørgsmaalet og opsætter Forhandlingen derom til rette Sted.

Berg: Naar det er den ærede Formands Mening, har jeg aldeles intet Dnste i den Henseende. Det Par Bemærkninger, jeg har at fremsætte, kan jeg fremsætte paa sædvanligt Sted, naar der er Spørgsmaal om Udvalgs Nedsættelse. Jeg skal derfor indskrænke mig til de Antydninger, som kunde ligge i de Bemærkninger, jeg allerede har gjort.